

Η ΠΥΡΑΜΙΔΑ ΤΗΣ ΣΤΡΕΒΛΗΣ ΥΠΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Η΄ ΤΗΣ ΑΝΥΠΑΡΞΙΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ (του Γιάννη Ζήση)

Πώς συνδέονται το Συμπόσιο του Πλάτωνα, ο ελιτίστικος κορπορατισμός, η εναλλαγή των κομμάτων στην εξουσία και τη διαφθορά, η στελεχειακή ανεπάρκεια της πολιτικής και η πανουργία μιας ολιγομελούς αλλά πολύ ισχυρής ελίτ; Η «σκιά» της δημοκρατίας την οποία σήμερα

ζούμε μπορεί να απεικονιστεί με τη μορφή μιας πυραμίδας. Μήπως για την υπέρβαση της φαραωνικής διάρκειας εξουσίας, του δαιμονικού «αόρατου χεριού», της πανουργίας μιας ολιγομελούς ελίτ εξουσίας είναι αναγκαία μια «νέα Σεισάχθεια για όσους έχουν ανάγκη»;

Η πυραμίδα της στρεβλής υπανάπτυξης ή της ανυπαρξίας της δημοκρατίας

Όλο και πιο πολύ, αποκαλύπτεται η πυραμίδα ανυπαρξίας της δημοκρατίας, μιας και, στην ουσία, μια τέτοια κατάσταση οδηγεί στον αργό θάνατο του κοινοβουλευτισμού όπως τον ξέρουμε. Αυτό δεν σημαίνει ότι η αντιπροσώπευση θα καταλήξει να είναι άχρηστη – αν και υπάρχουν και οι παραδοξολογικές ρήσεις γύρω από το ζήτημα της δημοκρατίας, ανάλογες με αυτές που υπάρχουν και για τις θρησκείες. Για παράδειγμα, και για τον Χριστιανισμό υπήρξε συχνά μια δυναμική τραγικής ηθικής εκτροπής και ανήθικης νομιμοποίησης ιστορικών κακοηθειών, κακοηθειών, δηλαδή, που εκφράστηκαν στην πράξη υπό τους όρους και υπό το σχήμα αξιακών θρησκειών ή ηθικών και θεσμικών συστημάτων, όπως, παρεμπιπτόντως, οφείλει να είναι και η

«δημοκρατία».

1. Το πρώτο σημείο της πυραμίδας: το θεσμικό της έλλειμμα.

Πρώτα απ' όλα, λοιπόν, στην πυραμίδα της ανυπαρξίας της δημοκρατίας και της στρέβλωσης αυτής υπάρχει το *θεσμικό της έλλειμμα*, το οποίο είναι, επίσης, συνάρτηση του *ελλείμματος ιδεών της πολιτικής, της δημοκρατίας, της θεωρίας της πολιτικής και του έργου της*. Αυτό το έλλειμμα αντανακλάται και λειτουργεί και ως πολιτισμικό έλλειμμα και συνδέεται με ένα δεύτερο βασικό σημείο που είναι η ενδογενής πολιτισμική και συνειδησιακή παγίδευση των πολιτών ή των ανθρώπων.

Κατά κάποιο τρόπο, έχουμε τους πολιτικούς που μας αναλογούν, τους πολιτικούς που μας αξίζουν. Στη μια περίπτωση, μας αναλογεί –από ανθρωπολογικής, και όχι μόνο, άποψης– ένας συντηρητικός και μοναρχικός «Λεβιάθαν». Στην άλλη περίπτωση, μας αναλογούν δημοκρατικές – προοδευτικές συστημικές προσεγγίσεις αλληλοεξισορρόπησης, όπως αυτές του Καντ .

Η συστημική πολιτισμική και συνειδησιακή παγίδευση του ανθρώπου –η αλλοτρίωσή του– έχει πολύ μεγάλο βάθος και δεν έχει τις ρίζες της μόνο στην οικονομία. Πολύ ορθά, ο φιλόσοφος της Μέσης Στοάς Ποσειδώνιος παρατηρεί ότι οι άνθρωποι, τελικά, θα συγκρουστούν και θα βρίσκονται σε διαμάχη, ακόμη και αν τους αφαιρέσει κανείς το χρήμα, χρησιμοποιώντας ακόμη και πέτρες, παρά τη μυθική καταγωγή τους από αυτές σύμφωνα με τον μύθο του Δευκαλίωνα. Θα ερίζουν και «θα κατηγορούν ο ένας τον άλλον για τον τόπο και για τον χρόνο καταγωγής τους». Γι' αυτό, εξάλλου, προβάλλουν τις δογματικές διαφοροποιήσεις τους.

Σε αυτό φαίνεται να συναινεί και η σύγχρονη ψυχανάλυση. Ενδιαφέρον έχουν, επίσης, οι ανταλλαγές επιστολών μεταξύ του Φρόυντ και του Αϊνστάιν σχετικά με την ειρηνικότητα του ανθρώπου και ενόψει των γεγονότων του Μεσοπολέμου. Αυτές οι επιστολές αναδεικνύουν έναν παρεμφερή προβληματισμό με αυτόν του Ποσειδώνιου.

Υπάρχει στον άνθρωπο, δηλαδή, μια θεμελιώδης εριστικότητα την οποία προσπάθησε να κωδικοποιήσει, πολύ συνοπτικά, σε έναν

σχηματικό μύθο ο Εμπεδοκλής . Υπό μία άλλη έννοια, το ίδιο κάνει και ο Πλάτων στο *Συμπόσιό του*.

Ας μην υποτιμούμε αυτήν την τάση της εριστικότητας, γιατί, εδώ, βλέπουμε και τη δυναμική της πολιτισμικής παγίδευσης που υφίσταται η νέα γενεά. Μέσα από μια κυλιόμενη ενδογενή πολιτισμική και ψυχολογική παγίδευση πέρασαν γενεές κατανάλωσης και νέας «κουλτούρας» ή πολιτισμού ο οποίος εισέδυσσε, αρχικά –και αυτό είναι το αξιοσημείωτο– ως κουλτούρα αμφισβήτησης και εναλλακτικότητας, για να γίνει, εν τέλει, υπο-πολιτισμός αγοραίας ενσωμάτωσης.

Αυτή η underground κουλτούρα, αυτή η κουλτούρα «ανανέωσης», με «θετικές» επιδράσεις, δείχνει να έχει μια βαθιά φθίνουσα απόδοση ως προς τη θετικότητά της – ως προς την απήχησή της, δηλαδή, ως θετικής παρέμβασης – και, σε τελική ανάλυση, δείχνει να αποκλείει τις ποιοτικές οικονομίες κλίμακας στη συγκρότηση πολιτικού υποκειμένου στις γενεές και διαγενεακά.

2. Το δεύτερο σημείο της πυραμίδας εκτροπής του κοινοβουλευτισμού, της πυραμίδας ανυπαρξίας της ουσιαστικής δημοκρατίας, βρίσκεται στην **πελατειακή και επικοινωνιακή εκτροπή**, εκεί όπου αναπτύσσεται, αφενός μεν, ένας **εσωτερικός ελιτίστικος κορπορατισμός** και, αφετέρου, μια επικοινωνιακή διαμεσολάβηση που συνδέεται με την ιδιωτικότητα και με την κρατική, επίσης, διαχείριση της επικοινωνίας, της δημοσιογραφίας και των πολιτισμικών ακόμη προτύπων.

3. Το τρίτο σημείο που προσδιορίζει τη βάση της πυραμίδας είναι –θα λέγαμε– **η εναλλακτική πλασματικότητα**, η πλασματικότητα, δηλαδή, της εναλλαγής των κομμάτων στην εξουσία, όταν ακριβώς αυτή η εναλλαγή δεν έχει τις δυνατότητες της ουσιαστικότητας, της ουσιαστικής αλλαγής.

4. Το τέταρτο σημείο συνδέεται με το ιδεολογικό και επικοινωνιακό είδωλο που προβάλλεται και που λειτουργεί μέσα από την υποκριτική εναλλαγή κριτικής (αντιπολίτευση) και εξουσίας (κυβέρνηση) που ασκείται από τα κόμματα που

διεκδικούν ή κατέχουν την εξουσία, αντίστοιχα.

Στην πραγματικότητα, πρόκειται για μια **εναλλαγή ρόλων στη διαφθορά**, γεγονός που φανερώνει μια διαχειριστική μονόδρομη δέσμευση. Εμφανίζεται μια μονόδρομη δέσμευση η οποία λειτουργεί με την πολιτική ενός μαζικού πολιτικού κόστους, εξαιτίας της έλλειψης συστημικότητας στους ίδιους τους πολίτες.

5. Το πέμπτο σημείο είναι το βάθος της πολιτικής κρίσης, των πολιτικών και της ανεπάρκειάς τους, καθώς και το βάθος της κρίσης του πολίτη. Είναι ένα κοινό βάθος, ένα σημείο στο οποίο συναντώνται όλες οι πλευρές μαζί μέσω του διαμεσολαβητικού συστήματος που τους παγιδεύει σε μια μονόδρομη κατεύθυνση. Είναι το έλλειμμα υποκειμένων ή, άλλως πως, η στελεχειακή ανεπάρκεια της πολιτικής σε όλους τους πυλώνες της.

6. Το έκτο σημείο είναι ότι είναι καταδικασμένες και οι δύο εναλλακτικές. Αυτό είναι ένα **επόμενο σημείο**. Και οι δύο εναλλακτικές δυναμικές κυλίνουν ως πλασματικότητα. Μπορεί να είναι και παραπάνω από δύο οι κομματικοί παίκτες. Όμως, στο πεδίο το πραξιακό οδηγούνται μακροχρόνια σε αποτυχία, σε αποτυχία του συστήματος. Οι βραχυχρόνιες, δηλαδή, επιλογές και εναλλακτικότητες, με την πλασματικότητά τους, είναι, ταυτόχρονα, ιστορικά καταδικασμένες σε μια μακροχρόνια αποτυχία η οποία δεν έχει πάτο.

Είναι εδώ, θα λέγαμε, η βάση, το βάθος της πυραμίδας. Είναι η μακροχρόνια αποτυχία και ανεπάρκεια, η βεβαιότητα μιας εμπάθυνσης της κρίσης, παρά τις παραισθήσεις που δίδουν οι υποσχέσεις και των φάσεων ανάκαμψης και των ήσυχων καιρών που μεσολαβούν μεταξύ των τραγικών τεκτονικών εκρήξεων. Είναι το μακροχρόνιο συστημικό έλλειμμα, η μακροχρόνια συστημική ανισορροπία.

Πρέπει, ίσως, να αναγνωρίσουμε ότι το πολιτικό τοπίο έχει μια τεκτονική δυναμική μετατοπίσεων, γεγονός που δεν μας επιτρέπει να παγιδευτούμε και να μείνουμε επί μακρόν σε μια

συγκεκριμένη φάση αισιοδοξίας. Έχει, βέβαια, και αυτή η δυναμική τη γονιμότητά της. Παράλληλα, υπάρχει η γεωγραφική εναλλακτικότητα, η οποία δημιουργεί μια πρόσθετη αμηχανία στα πολιτικά σώματα. Έτσι, βλέπει κανείς να χρεώνονται την κρίση οι σοσιαλδημοκράτες και οικολόγοι Πράσινοι, μετά οι χριστιανοδημοκράτες και φιλελεύθεροι, εναλλάξ και με εκπληκτικές ομοιότητες. Ταυτόχρονα, βλέπει κανείς όλες τις πιθανές υβριδικές πολιτικο-οικονομικές μορφές κυβερνήσεως και οικονομίας, όπως, παραδείγματος χάριν, αυτήν της Κίνας.

7. Η κορυφή της πυραμίδας. Στο πάνω σημείο της κατοπτρικής πυραμίδας ή αυτού του τρισδιάστατου σχήματος, υπάρχει μια **μακροχρόνια πανουργία μιας ελάχιστης ελίτ**, η οποία δεν έχει αντιμετωπιστεί ποτέ τελεσίδικα, ακριβώς επειδή δεν υποστηρίζεται κάτι τέτοιο από ανθρωπολογικούς παράγοντες, σε μαζική κλίμακα.

Υπάρχουν δηλαδή μείζονες χειριστές των αγορών, αλλά και της πολιτικής δύναμης. Υπάρχει συνδυασμένα μια οικονομική, επικοινωνιακή και πολιτική υπεραξία και όχι μόνο μια οικονομική υπεραξία. Το σίγουρο είναι ότι, στην παρούσα φάση, μπορούμε να μιλήσουμε για τους κυρίαρχους συντελεστές: τους χειριστές των αγορών.

Οι «αγορές» δεν είναι αγορές και λειτουργούν εδώ και πάρα πολύν καιρό με την κυρίαρχη πανουργία ελάχιστων παικτών, που έχουν βέβαια τους «παπαγάλους» τους, τους μίμους, τους κόλακες και τους αυλικούς σε όλες τις μορφές. Εδώ, υπάρχει ένα διπλό συμφέρον. Δεν είναι, για παράδειγμα, μόνο το στρατιωτικοβιομηχανικό σύμπλεγμα του Γκαλμπρέιθ, είναι το ευρύτερο οικονομικο-πολιτικό σύμπλεγμα, η πολιτικο-οικονομική διαπλοκή όπου γεννιέται η θεμελιώδης διαφθορά και η οποία, στη συνέχεια, γενικεύεται.

Εδώ, υποδηλώνεται ένα έλλειμμα του θεσμού της Δικαιοσύνης. Παρά την λεγόμενη θεσμική διάκριση των εξουσιών, αυτή η διάκριση κάθε άλλο παρά υπάρχει. Όσο βαθαίνει –δήθεν θεσμικά αλλά, μάλλον, γραφειοκρατικά– η διάκριση αυτών των εξουσιών,

τόσο βαθαίνει και η διαπλοκή, γιατί η διάκριση είναι, στην ουσία, γραφειοκρατική και δεν έχει επιτευχθεί ανθρωπολογικά και πολιτισμικά.

Από ανθρωπολογική σκοπιά, η Δικαιοσύνη απαιτεί ηθικά όντα και υποκείμενα, όπως ο Σόλωνας, ο οποίος, την ώρα που θεσμοθετούσε τη διαγραφή χρεών, συνέχιζε να δανείζει, μολονότι ήξερε πως ο ίδιος θα χάσει τα δικά του λεφτά.

Άλλο παράδειγμα ηθικού όντος είναι ο Αντωνίνος Πίος ο οποίος επέτρεψε τη δήμευση της περιουσίας του, όταν κι επειδή έγινε αυτοκράτορας της Ρώμης. Απαλλοτρίωσε, δηλαδή, την ιδιωτικότητά του. Υπάρχουν πολλά παραδείγματα στην ιστορία, από τον Αριστείδη και τον Ύπατο και στρατηγό Ρήγουλοέως τον συγκλητικό Ρογατιανό, τον οποίο αναφέρουν οι Πλωτίνος και Πορφύριος ως πρότυπο ηθικού βίου.

Επίσης, η δυναστεία των Αντωνίνων με την αποκήρυξη του νεποτισμού στην αυτοκρατορική διαδοχή είναι ένα άλλο παράδειγμα. Ο νεποτισμός, όμως, επανεγκαταστάθηκε από την ανόητη και ανήθικη προσέγγιση του Μάρκου Αυρήλιου που θεσμοθέτησε εκ νέου τον νεποτισμό στην επιλογή της αυτοκρατορικής διαδοχής στη Ρώμη.

Χρειάζονται άνθρωποι ηθικού αναστήματος όπως ο Κολοκοτρώνης, που μπορούσε να σταθεί πάνω από τα προσωπικά ζητήματα. Χρειάζεται ένα Σωκρατικό ή ένα Χριστικό ήθος. Στις σύγχρονες εκδοχές, έχουν εκδηλώσει αυτό το ήθος στον χώρο του Μαρξισμού και του σοσιαλισμού άνθρωποι τόσο της πράξης όσο και του στοχασμού –για να μην είμαστε μονομερείς. Σε κάθε περίπτωση, η θέληση ως διακυβερνητική ποιότητα πρέπει να εκφράζει θυσία και παραδειγματικότητα.

Αυτό συνηγορεί στην ανάγκη της κάθαρσης που την βλέπουμε να εισάγεται σε επίπεδο προσώπων τόσο στο αρχαίο Ελληνικό θέατρο, στα μεγάλα έπη της Ανατολής και της Δύσης μέχρι τον Σαίξπηρ και τις μέρες μας.

Εδώ υπάρχει ένα βασικό ζήτημα για την Κοινωνία των Πολιτών και

για την Πολιτική Κοινωνία. Πρέπει να πάμε σε μια κοινωνία ποιότητας, σε μια κοινωνία πνεύματος στην οποία να έχουμε έναν μειωμένο πολιτικό κύκλο ροών εξουσίας, ένα μειωμένο αντικείμενο πολιτικής, μια μείωση της εξουσίας, μια αποσύνδεση από την εξουσία και τις ροές της, όπως, επίσης, και μια αποσύνδεση από τις ροές της οικονομίας στον πολιτισμό μας. Πρέπει να οδηγηθούμε σε μια αφαίρεση, σε μια λιτότητα και απάρνηση του πολιτικού και του οικονομικού σκοτεινού αντικειμένου της επιθυμίας. Αυτό μας το διδάσκει, δυστυχώς, μόνον η κρίση και θα μας διδάξει σε βάθος χρόνου με τραγικό τρόπο, κατά πως δείχνουν τα πράγματα.

Η ιδιαιτερότητα της πολλαπλής παγκόσμιας κρίσης

Η πολιτική, η οικονομική και η θρησκευτική γοητεία και αυταπάτη (αλλά και άλλες μορφές αυταπάτης) συνυφαίνονται με την ψυχολογική, ανθρωπολογική και, γενικότερα, την πολιτισμική γοητεία και αυταπάτη που πρέπει να αντιμετωπίσουμε. Το ενδιαφέρον είναι ότι, αυτή τη φορά, η κρίση ενός πολιτικού μοντέλου που έμοιαζε να θριαμβεύει ταυτόχρονα με την παγκοσμιοποίηση, με την ιδεολογία των αγορών και του νεοφιλελευθερισμού, του κοινοβουλευτισμού και της αντιπροσώπευσης, η κρίση, δηλαδή, αυτού του συστήματος συμπίπτει χρονολογικά με την οικονομική, την περιβαλλοντική και αναδυόμενη γεωπολιτική κρίση, και αυτό είναι κάτι που δεν πρέπει να υποτιμάται.

Αυτή την κρίση οι λαοί την ανακυκλώνουν και δεν σκέφτονται να την αντιμετωπίσουν σε μακροχρόνια βάση. Αναζητούν βραχυχρόνιο διέξοδο, είτε νομιμοποιητικά για την εφαρμογή αναδιαρθρωτικών πολιτικών υπαγορευμένων από τη λογική των αγορών, είτε στη λογική ενός ιδεολογικο-πολιτικού φανατισμού, χωρίς συστημική ολοκληρωμένη προσπάθεια και μέθοδο. Ωστόσο, η αναγκαιότητα για μια συστημική ολοκλήρωση δεν πρέπει να υποβαθμίζει την αναγκαιότητα της άμεσης αγωνιστικότητας του πολίτη, ως ατόμου και ως συλλογικότητας, και μέσω, μάλιστα, της χρήσης των θεσμών. Δυστυχώς, παρατηρούμε ότι δεν γίνεται ορθή και ολοκληρωμένη χρήση των θεσμών από τους πολίτες.

Υπάρχουν διαδικασίες εντός νομικών και συνταγματικών πλαισίων μέσα από τις οποίες μπορούν να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα. Στη δικανική ιστορία και εξέλιξη, έχει φανεί ότι είναι δυνατόν να δημιουργηθούν νομολογίες και προοπτικές που θα μπορούσαν να θεσμίσουν ξανά την πολιτική προς ένα βιώσιμο δρόμο. Αυτό δεν αφορά μόνο την πολιτική, αλλά και την οικονομία και άλλους τομείς.

Σεισάχθεια για όσους έχουν ανάγκη και όχι για τους πλούσιους

Θα επανέλθουμε και πάλι στη Σεισάχθεια ως αίτημα για τα κράτη και τους φτωχούς ή αδύναμους, και όχι στη Σεισάχθεια και τον Κεϋνσιανισμό που εφαρμόστηκε για τους διαμεσολαβητές των αγορών, τους πλούσιους και τους ισχυρούς!

Θα τονίσουμε, ακόμη, ότι η επένδυση δεν λειτουργεί πάντα παραγωγικά και ότι η αναζήτηση της λεγόμενης επένδυσης, που αποτελεί το επιχείρημα της αναδιάρθρωσης της εμπράγματης οικονομίας και είναι αίτημα των αγορών, δεν «δουλεύει» για την κοινωνική ανάπτυξη και την οικονομία. Αυτό συμβαίνει γιατί έχει κυριευθεί –και θα κυριεύεται όλο και πιο πολύ– από τη λογική της μανίας της κερδοσκοπίας, από αυτό το **δαιμονικό πλέον «αόρατο χέρι»** που πάντα καιροφυλακτούσε στρατηγικά ως πανουργία της ισχύος και της αυταπάτης των ισχυρών και αυτής της ανικανότητάς τους να αντιληφθούν και να διακρίνουν το οντολογικό μέγεθός τους εξαιτίας της κυριαρχίας στον κόσμο και τη μεταβολή του κόσμου, ακόμη και οικονομικά, σε μία αδιέξοδη Βαβέλ.

Δεν υπάρχουν αγορές που να λειτουργούν. Υπάρχουν ισχυροί στις αγορές και αυτοί είναι που κυριαρχούν. Οι “υψηλές” αγορές, για να δανειστούμε έναν όρο από την πολιτική ορολογία της υψηλής πολιτικής, έχουν τελείως άλλο πλαίσιο κι, επιπλέον, είναι αυτές μόνο που κυριαρχούν. Η «ρεαλιστική» αγορά είναι ένα πεδίο τιτανικού παιχνιδιού, ένα πεδίο τραγωδίας. Βαίνουμε σε μία επενδυτική και κεφαλαιακή Βαβέλ.

Πραγματικά, μετά από την πολιτειακή και κομματική ρητορεία, έχουμε περάσει καθαρά και σε οικονομολογικές εκθέσεις ιδεών

και ρητορείες, οι οποίες, όμως, δεν αναδεικνύουν την πραγματικότητα της δυσκολίας των αναδιαρθρώσεων και την αναποτελεσματικότητά τους. Έτσι είναι αδύνατον να διατυπωθούν ορθά και αποτελεσματικά αιτήματα σε μια «κατάσταση εντατικής» και επείγουσας συνθήκης, σε ένα πεδίο βαθείας και πολλαπλής κρίσης.

Ο μύθος των επενδυτών και της επένδυσης στηρίζεται, μεταξύ των άλλων, στο γεγονός ότι είναι κορεσμένο και το ιδιωτικό τοπίο αναδιαρθρωτικά, πέρα από τους θεσμούς και το κράτος, και ακριβώς γι' αυτό αποκαλύπτεται ως μύθος. Βρισκόμαστε σε ένα πεδίο κρίσης, προτού, μάλιστα, ενσκήψει στο οικονομικό και στο πολιτικό πεδίο η περιβαλλοντική κρίση, η οποία κινείται με τον δικό της ρυθμό, ως ένα έργο της φύσης, σαν τη Νέμεση της φύσης για την ηλιθιότητα και την υλιστικότητα του πολιτισμού μας.

Η μετακύλιση του αδιεξόδου στην κρατική και εμπράγματη οικονομία

Το σημείο του κορεσμού έχει εμφανιστεί ακόμη και στο πεδίο της επιχειρηματικότητας και όχι μόνο της απασχόλησης. Είναι μια επιχειρηματικότητα μη παραγωγική που βασίζεται στη μη παραγωγική κατανάλωση. Είναι η επιχειρηματικότητα της διασκέδασης, λόγου χάριν, και της κοινωνίας του θεάματος που έχει, μάλιστα, και αρνητικές συνέργειες ή λειτουργεί ως εξωτερική αντι-οικονομία στο σύνολο του οικονομικού συστήματος.

Έχουμε μια μη παραγωγική δυναμική –θεωρώντας ως τέτοια την παραγωγή πολλών αγαθών, προϊόντων και υπηρεσιών. Έχουμε, επίσης, μη παραγωγική κατανάλωση και ζήτηση, σε έναν φαύλο κύκλο. Κανένας, επίσης, δεν σκέφτεται τη δυσκολία που έχει η αναδιάρθρωση του επιχειρηματικού και του κεφαλαιακού πεδίου, στις συγκεκριμένες συγκεντρώσεις του, αλλά ούτε και το παίγνιο στο οποίο είναι και το ίδιο παγιδευμένο.

Αυτό το κερδοσκοπικό παίγνιο είναι ανακυκλωτικό της κρίσης, αν και την μετακυλίζει ολοκληρωτικά, πλέον, απευθείας στις

κρατικές οικονομίες και στην εμπράγματο οικονομία. Η χρηματιστηριακή επένδυση δεν μπορεί να ανακτηθεί πια, γιατί έτσι θα επισυμβεί και νέα χρηματιστηριακή ύφεση.

Στην πολιτική και στην οικονομική ανάλυση, υπάρχει πια κρίση ιδεών διότι έχει αναπτυχθεί ένας κριτικός ρητορικός πληθωρισμός που στερείται μιας δυναμικής μακρόπνοης σκέψης, θεωρίας, ιδεών και αξιών.

Το ενδιαφέρον σε όλη αυτή την κρίση είναι ότι συναντούμε μια εξαιρετικά διεφθαρμένη κρατική μηχανή (σχεδόν παντού όπου εντοπίζεται ιδιοποίηση του κράτους από τους υπηρεσιακούς και πολιτικούς παράγοντες) και μια διαφθορά, στη μεγάλη κλίμακα, με την επιχειρηματική ιδιοποίηση και ιδιωτικοποίηση του κράτους. Επίσης, βρίσκουμε έναν διασπασμένο κοινωνικό ιστό, παρά τις νέες ευκαιρίες διακίνησης ιδεών και δράσης που υπάρχουν, όπως, για παράδειγμα, είναι το Διαδίκτυο. Ωστόσο, η επικοινωνία κυριαρχείται από μια νομενκλατούρα μαζικών μέσων επικοινωνίας, με μια επιχειρηματική αλλοτρίωση μεγάλης κλίμακας. Επίσης, έχουμε, μια πολυκλαδικότητα επιχειρήσεων.

Οι ίδιοι και οι ίδιοι παράγοντες επενδύουν στο πεδίο της πολιτισμικής συνέργειας, όπως και σε αθλητικές οργανώσεις και σε άλλους φορείς. Τέλος, έχουμε έναν πολιτικό κόσμο που συνέχεια μιλάει με όρους κάθαρσης, χωρίς ποτέ να μπορεί να τους πραγματώσει, καθότι πρέπει να αρχίσει από τον εαυτό του, με το να αυτοπαραδοθεί στην Δικαιοσύνη, πράγμα που δεν το κάνει ποτέ. Επίσης, υπάρχει συχνά μια “Δικαιοσύνη” που είναι παραδομένη στην πολιτική, και αυτό συμβαίνει σε παγκόσμιο επίπεδο. Είναι ο τέλειος φαύλος κύκλος, αλλά και η σίγουρη, ασφαλώς, πορεία για την εμβάθυνση και την ολοκλήρωση της κρίσης που θα προκύψει, έτσι, με τιτανικές διαστάσεις.

Παράλληλα, η αγοραιοποίηση και η γραφειοκρατικοποίηση του ποιοτικού, πιστοποιητικού, αξιολογητικού πεδίου και πλαισίου και η κεφαλαιακή του διασύνδεση που λειτουργεί πατερναλιστικά, όπως επίσης και η πολιτική αξιολόγηση, –που υποτίθεται ότι είναι δικαστική και εκλογική υπόθεση, όπου συμμετέχει και το

κοινωνικό σώμα, το σώμα των πολιτών και των μέσων επικοινωνίας— είναι μέρος που συντελεί πλήρως στην παθογένεια και τον φαύλο κύκλο του συστήματος. Δεν υπάρχει κανένα σημείο ανάταξης ή εξόδου από την κρίση.

Είναι ο ορισμός ενός μονόδρομου, που τόσο επιδοκιμάστηκε από τόσο πολλούς, που οδηγεί σε έναν Μεγάλο Βράχο. Είναι η πορεία ενός πλοίου θριαμβευτικού, μιας νέα εκδοχής του Τιτανικού προς ένα παγόβουνο.

Η αντιπροσώπευση, πλέον, παρουσιάζει ένα έλλειμμα ευθύνης και τιμήματος θυσιαστικότητας και ένα έλλειμμα παραδειγματικότητας, στοιχεία που χαρακτήριζαν άλλοτε μια εμπνευσμένη και επαρκή ηγεσία. Η ηγετική ικανότητα απουσιάζει. Ο κοινοβουλευτισμός, η πολιτική και η διακυβέρνηση λειτουργούν πια ως απαξία και αυτό το γεγονός είναι που συνιστά το βασικό μέρος των προβλημάτων και της κρίσης.

Γιάννης Ζήσης, συγγραφέας

Διαβάστε επίσης: Ο αργός θάνατος του διαπλεκόμενου κοινοβουλευτισμού

27 Ιουλίου 2010

Φωτό: wikimedia